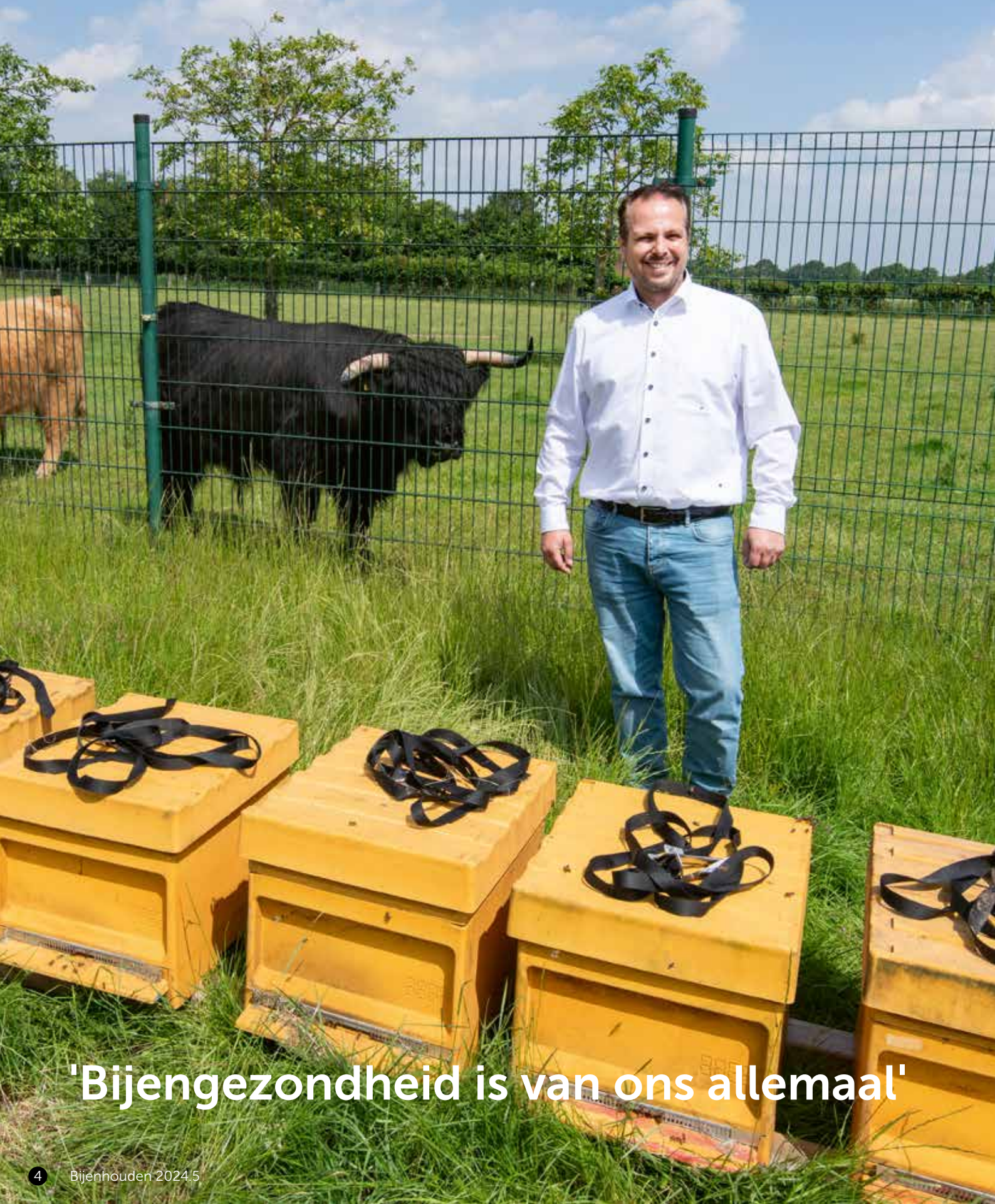

Interview met Christian Klander

Tekst Piet van Dijk, foto's Abe Maaijen

'Bijengezondheid is van ons allemaal'

Bijengezondheid moet een vast en prominent punt worden op de agenda van lokale imkersverenigingen. Het is niet alleen de overtuiging van Christian Klander (43), het is zijn missie. Sinds juni 2022 is Klander bestuurslid van de NBV en voorzitter van de Bijengezondheidscommissie van deze vereniging. "Práát er met elkaar over, wees er bewust mee bezig, verbreed en verdiep de kennis onder de leden, help elkaar, nodig sprekers erover uit", zegt hij.

Hij merkt onder imkers een groeiende behoefte aan kennis over bijengezondheid. Verdieping van kennis vindt hij belangrijk. "Je kan op internet lezen over iemand die zijn volken vijf jaar niet behandelde tegen varroa en van wie de volken overleefden. Sommigen nemen dat klakkeloos over. Het eerste jaar kom je dan wellicht door, in het tweede jaar merk je dat de varroadruk hoog is. Als je geluk hebt houd je nog één volk over."

Daarom is zijn conclusie: "Als je al besluit om je volken niet te behandelen, doe het dan op basis van kennis en kunde. Wees je er goed van bewust of het kan door je goed te informeren. Het is ook een kwestie van ethiek. Het volk dood laten gaan doordat het niet behandeld is, zou je kunnen zien als een vorm van dierenmishandeling. Je moet altijd een goede inschatting kunnen maken van de varroadruk."

Verantwoordelijkheid

Iedere imker heeft een verantwoordelijkheid voor de zorg van je bijen, benadrukt hij. "Als mijn hond een abces heeft aan zijn poot, dan onderneem ik stappen. Je wordt als imker geconfronteerd met ziekten, of je wilt of niet. Moet je nagaan: in de jaren 80, vóór varroa, was er een sterfte van 5 tot 10 procent gemiddeld. Nu ligt het gemiddelde rond de 21 procent. Eigenlijk is dat heel triest. Het is goed dat er meer aandacht wordt besteed aan varroabestrijding."

De interesse van Klander voor bijengezondheid dateert van zijn eerste bijenkast die hij in september 2015 verwierf. "Toen ik in het voorjaar voor het eerst de kast opende, rook ik zweetvoeten. Ik had me al een aantal jaren verdiept in het leven van bijen, omdat ik het machtig interessant vond en daarin had ik iets gelezen over de geur van zweetvoeten. Typisch iets voor Amerikaans vuilbroed. Ik schoot gelijk in de stress en heb de voorzitter gebeld van de Imkersvereniging Mijnstreek, waarbij ik me in mijn toenmalige woonplaats Hoensbroek had aangesloten. Hij schakelde de Bijengezondheidscoördinator van de NBV in; en dat was ook meteen mijn eerste echte kennismaking met de NBV."

De bijengezondheidscoördinator stelde vast dat zijn bijenvolk gezond was. "Wat je ruikt is boterzuur, zei hij. Dat is een geur die afkomt van paardenbloemen en dat lijkt wel wat op zweetvoeten. Ik was meteen gerustgesteld", zegt Klander. De gebeurtenis kreeg nog een staartje. "Op onze zogeheten Stammtisch, praatavonden voor leden, zei een bestuurslid van onze vereniging iets over het lidmaatschap van de NBV,

< Christian Klander heeft op zijn terrein in Posterholt een flink aantal bijenkasten staan. Schotse Hooglanders houden het gras kort.

De geur van de nectar van paardenbloemen lijkt op zweetvoeten.
Foto Canva-Proxyminder

dat het goed is om behalve lokaal lid ook lid van de landelijke vereniging te zijn. Ik had daar op dat moment niet zoveel mee, ik kreeg een blad, voor de rest wist ik niets, lokaal lid zijn vond ik toen wel genoeg."

Totdat de spreker opeens zijn naam noemde. "Hij had niet door dat ik in de zaal zat. Toen zei hij: 'We hebben een lid, Christian Klander, en die vindt het niet van belang om lid te zijn van de NBV. Jaja, maar als er een bijengezondheidscoördinator van de NBV nodig is, dan maakt hij er wel mooi gebruik van'. Ik maakte me bekend. Maar de opmerking van die man heeft me wel wakker geschud."

Bijengezondheidscoördinator

Klander is zich van meet af aan intensief gaan verdiepen in bijengezondheid. Hij trad toe tot het bestuur van de Mijnstreek, werd later penningmeester en is nu voorzitter. "Er ging een wereld voor me open", zegt hij. Omdat hij ook contact had met de Deutsche Imkerverein Selfkant, haalde hij in Duitsland het examen Bienensachverständiger, de Duitse term voor bijengezondheidscoördinator.

Klander heeft een baan bij een administratiekantoor. In een grote tuin achter zijn woning in het buitengebied van Posterholt bij Roermond staan tientallen afleggers. "We hebben ongeveer vierhonderd bijenkasten staan op vijftien plekken", zegt hij. "Een nogal uit de hand gelopen hobby, kun je wel zeggen. Samen met mijn vrouw onderhoud ik ze."

Het is een uit de hand gelopen hobby

Aziatische hoornaar

Klander is ook lid van de Taskforce Aziatische Hoornaar, waarin Nederlandse imkersverenigingen samenwerken. "Ik ben tevens lid van de commissie Studiedagen en van de werkgroep Toetsing die examens maakt voor de beginnerscursus. Dit jaar heb ik voor het eerst de beginnerscursus gegeven."

Christian Klander verzorgt met zijn vrouw zo'n vierhonderd bijenvolken

Zijn deelname aan de taskforce heeft natuurlijk ook te maken met bijengezondheid. Het recente pleidooi van Kenniscentrum voor Insecten EIS om de Aziatische hoornaar maar te accepteren, doet zijn wenkbrauwen fronsen. "Als je ziet wat er hier in de omgeving al aan nesten is weggehaald..... Ik snap dat EIS zegt dat we moeten dealen met de AH als feit, de tijd zal het leren. Er is veel meer onderzoek nodig, voordat je kan zeggen: doe er niets aan."

Netwerk

Klander is ook betrokken bij het Netwerk Bijengezondheid Nederland (NBN) dat streeft naar kennisverbetering over bijengezondheid. Het is een samenwerking tussen de NBV, Imkers Nederland en Bijen@wur. Streven is een netwerk van bijengezondheidscoördinatoren en van werkgroepen diagnose en bijengezondheid te vormen.

"Het zijn allemaal heel gedreven mensen", zegt Klander. "Geweldig om te zien hoe die mensen zich inzetten, er met hart en ziel voor gaan. En als ik zie wat er op de achtergrond bij de NBV allemaal gebeurt, daar kun je alleen maar respect voor hebben."

Wat Klander belangrijk vindt is dat imkers in actie komen bij sterfte. "Mensen zijn geneigd zich te schamen voor een dood volk. Beter is het om hulp te zoeken. Wend je dan tot een van de werkgroepen diagnose en bijengezondheid die in de regio's actief zijn en die bijenhouders lokaal met raad en daad bijstaan."

Soms staan ook kenners wel eens voor een raadsel. "Pas geleden had ik een bijzondere casus van een imker met 25 volken. Alles deed hij volgens het boekje. En toch negen volken dood! Had hij nog nooit meegemaakt in zijn 40-jarige carrière als imker. Hij heeft actief hulp gezocht om erachter te komen waaraan het kon liggen. Heel goed!"

"Kort samengevat", besluit Klander, "er is nog veel werk te doen op het gebied van bijengezondheid. Samen met de NBV kunnen onze leden daaraan werken. Want bijengezondheid is van ons allemaal!" ◆